

چگونه مقاله‌ای

انجمن ایرانی تاریخ برگزار می‌کند

همایش

آموزش و پژوهش
تاریخ در ایران
آسیب‌ها
راهکارها

زمان برگزاری همایش

۱۸-۱۷ آذر ماه ۸۹

۲۹	کاربست فرضیه در پژوهش های تاریخی / محسن خلیلی
۳۱	ناهمسانی ارزش اسناد تاریخی در گزارش مکتوب رویدادها / محسن خلیلی
۳۳	بومی گرایی در پژوهش های تاریخی / رضا دهقانی
۱۶	تاریخ زیست محیطی / محمد حسن رازنهان
۳۷	ضرورت باز تعریف «هویت ملی» بازتابانده شده در کتب درسی تاریخ / محمد جواد رنجکش
۳۹	طرحی نو برای کتاب درسی تاریخ سال دوم راهنمایی / حامد سلطان زاده
۴۱	ارتقاء سطح آموزشی فراگیران تاریخ با استفاده از بسته نرم افزاری میکروسافت آفیس / محمد سلماسی زاده
۴۳	ایدئولوژیک نگاری تاریخ / تاثیر ایدئولوژی حاکم بر نگارش و تفسیر تاریخ در دوره رضاشاه / سمیه سهرابی
۴۵	تحلیل محتوای متون درسی تاریخ با تاکید بر سطح خوانایی (براساس تکنیک فرای) / اماملی شعبانی
۴۷	الگوها و روش های نوین آموزش تاریخ / اماملی شعبانی، فریبرز سجادی
۴۹	تحلیل رابطه تاریخ و ادبیات در پژوهش های تاریخی / مریم شیپری، مریم کهن سال
۵۱	بررسی فهم و معرفت تاریخی در محتوای متون درس تاریخ دوره راهنمایی تحصیلی / شیدا صابری
۵۳	آسیب شناسی تاریخ نگاری عصر خوارزمشاهیان / کوروش صالحی، زهرا آذرکیش
۵۵	آسیب شناسی کتاب های درسی دانشگاهی در رشته تاریخ / جواد عباسی
۵۷	بررسی آماری کتاب های درسی تاریخ در دوره قاجار و رضاشاه / محمدرضا عسکرانی، محمد پیری
	بررسی وضعیت تولیدات علمی در حوزه مطالعات میان رشته ای و تاریخ در پایگاه اطلاعاتی ISI و SCOPUS / زهرا علیزاده بیرجندی، حسین کاظمی
۵۹	رویکرد میان رشته ای راهکاری برای تعمیق و غنای پژوهش های تاریخی / زهرا علیزاده بیرجندی، حسین کاظمی
۶۱	روش های کمی و کاربرد آن در بررسی منابع تاریخ نگاری سنتی ایران (برمبنای مدل پیشنهادی رودیک فلود) / هوبن فام تی چان
۶۳	موقعیت معاصر تاریخ نگاری در جهان و سرشت آموزش و پژوهش تاریخ در ایران / سیمین فصیحی
۶۵	ملاحظات درباره وقایع نگاری، تاریخ نگاری و تحقیق تاریخی / عباس قدیمی قیداری
۶۹	گذار از تاریخ نگاری سیاسی / علی قربانپور دشتکی
۷۱	آسیب شناسی تأثیر تحولات سیاسی بر محتوای کتاب های درسی تاریخ معاصر ایران (۱۳۵۸-۱۳۸۸) با رویکردی تطبیقی به کتاب های درسی تاریخ ایران پیش از انقلاب / منصوره کریمی قهی
۷۳	آسیب شناسی آموزش تاریخ سیاسی (مطالعه موردی درس تاریخ تحولات ایران) / احمد گل محمدی
۷۵	

کاربست فرضیه در پژوهش های تاریخی

محسن خلیلی^۱

برای آن که تاریخ تا ابد دروغ باشد کافی است که
تنها یک نفر، حقایق را کتمان کند.^۲

میشه

پژوهش تاریخی، با بهره گیری از اسناد معتبر انجام می شود. اما عدم حضور پژوهشگر در صحنه واقعه که باعث می گردد نتوان به طور زنده، داده های مورد نیاز را جمع آوری نمود، سبب می شود پژوهش های تاریخی دچار ضعف شوند، زیرا محقق ناچار می شود گسستگی میان مدارک به دست آمده را با حدس و تفسیر پر کند. کار ویژه تاریخ به منزله یک معرفت درجه اول، عبارت از شناسایی، بازآفرینش، و بازتفسیر رخدادهایی است که در گذشته روی داده اند. بنابراین آن چه که روی داده، متفاوت است با آنچه که مورخ از رویداد اکنون تاریخی شده، روایت می کند. پرسش اساسی آن است که علم تاریخ چگونه می تواند با فرضیه همنشین

۱. استاد پار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد.

mohsenkhalili1346@yahoo.com

۲. مجید یکتایی، (۱۳۵۰)، تاریخ شناسی نقدی بر تاریخ و نگاری، تهران: کاخ چاپ، ص ۱۷.

شود؟ فرضیه ای که از اساس باعث جهت‌دار شدن شیوه خوانش متون تاریخی می‌گردد و تاریخ واقعی یک رویداد را به قرائتی خاص از یک رخداد تبدیل می‌کند؟ وضعیت مسأله انگیز آن است که علم تاریخ از جنبه یک انتظام دانشورانه بدون کناکش با دیگر شاخه‌های علوم انسانی، گیرایی کافی ندارد، زیرا به زنجیره‌ای بی‌پایان از رویدادهای تلنبار شده مبدل می‌گردد. وانگهی، بدهستان کمک‌گیرانه آکادمیک نیز سبب می‌گردد اصل واقعه تاریخی شناسایی نگردد. فرضیه‌سازی، تیغ دودم علم تاریخ است؛ هم ناجی است و هم نافی.

واژگان کلیدی: علم تاریخ، پژوهش‌های تاریخی، فرضیه، کارویژه‌های فرضیه، کاریست فرضیه، دشواره علم تاریخ.